

S A D R Ź A J:

	Strana
PREDGOVOR — — — — —	3
UVOD — — — — —	11

Prvi deo

PREDUZEĆE

I. POJAM PREDUZEĆA — — — — —	17
II. KAPITALISTIČKO I SOCIJALISTIČKO PREDUZEĆE — —	18
III. DEFINICIJA SOCIJALISTIČKOG PREDUZEĆA — — —	19
IV. CILJEVI I ZADACI SOCIJALISTIČKIH PREDUZEĆA — —	21
V. POLOŽAJ NAŠIH PREDUZEĆA — — — — —	22
VI. NEKI POJMOVI I PRAVNA OBELEŽJA PREDUZEĆA — —	25
VII. VRSTE PREDUZEĆA — — — — —	27
VIII. FUNKCIJE PREDUZEĆA — — — — —	33
1) Pojam i vrste funkcija — — — — —	33
2) Hijerarhijske (vertikalne) funkcije — — — — —	33
3) Poslovne funkcije — — — — —	37
4) Organizacija funkcija — — — — —	39
IX. PREDUZEĆE, TRŽIŠTE I PLAN — — — — —	40

Drugi deo

PRINCIPI EKONOMIJE U POSLOVANJU PREDUZEĆA

I. POJAM PRINCIPA EKONOMIJE — — — — —	45
II. PRODUKTIVNOST RADA — — — — —	47
1) Pojam i merenje produktivnosti rada — — — — —	47
2) Merenje proizvodnje — — — — —	53
3) Merenje utrošenog rada — — — — —	56
4) Faktori produktivnosti rada — — — — —	60
III. EKONOMIČNOST — — — — —	67
1) Ekonomičnost kao princip ekonomije — — — — —	67
2) Merenje ekonomičnosti — — — — —	68
3) Faktori ekonomičnosti — — — — —	75

IV. RENTABILNOST — — — — —	Strana
1) Rentabilnost kao princip ekonomije — — — — —	75
2) Merenje rentabilnosti — — — — —	75
3) Faktori rentabilnosti — — — — —	76
V. ODNOSI IZMEĐU PRINCIPA EKONOMIJE — — — — —	81
	83

Treći deo

EKONOMIKA SREDSTAVA

I. POJAM, IZVORI I REŽIM SREDSTAVA — — — — —	85
1) Pojam i vrste sredstava — — — — —	85
2) Izvori sredstava — — — — —	87
a) Sredstva bez obaveze vraćanja (fondovi) — — — — —	87
b) Sredstva sa obavezom vraćanja — — — — —	90
c) Međusobno kreditiranje privrednih organizacija — — — — —	90
3) Korišćenje sredstava pažnjom dobrog privrednika — — — — —	91
4) Princip očuvanja integriteta vrednosti sredstava — — — — —	92
5) Kružno kretanje sredstava — — — — —	95
6) Doprinosi na sredstva (kamate) — — — — —	96
7) Udruživanje sredstava — — — — —	98
II. OSNOVNA SREDSTVA — — — — —	98
1) Pojam i sadržina osnovnih sredstava — — — — —	98
a) Sredstva za rad i osnovna sredstva — — — — —	98
b) Struktura osnovnih sredstava — — — — —	99
2) Utvrđivanje vrednosti osnovnih sredstava — — — — —	101
3) Amortizacija osnovnih sredstava — — — — —	103
a) Pojam amortizacije — — — — —	103
b) Metodi obračuna amortizacije — — — — —	106
c) Elementi za obračun amortizacije po ravnomernom me- todu — — — — —	109
d) Amortizacija u jugoslovenskoj privredi — — — — —	111
da) Režim amortizacije — — — — —	111
db) Obračunavanje amortizacije — — — — —	113
dc) Amortizacija nekih specifičnih oblika osnovnih sredstava — — — — —	115
dd) Namena i korišćenje sredstava amortizacije — — — — —	120
4) Održavanje osnovnih sredstava — — — — —	120
5) Kapacitet osnovnih sredstava — — — — —	123
a) Pojam i vrste kapaciteta — — — — —	123
b) Merenje kapaciteta osnovnih sredstava — — — — —	125
ba) Osnovna sredstva koja se uzimaju u obzir za me- renje kapaciteta — — — — —	125
bb) Elementi i pokazatelji za merenje kapaciteta — — — — —	126
c) Korišćenje kapaciteta — — — — —	129
6) Snabdevenost živog rada osnovnim sredstvima — — — — —	132
7) Promet osnovnih sredstava — — — — —	133

III. OBRтна SREDSTVA — — — — —	135
1) Pojam i struktura obrtnih sredstava — — — — —	135
2) Kružno kretanje i transformacija obrtnih sredstava — — — — —	141
3) Brzina obrtanja obrtnih sredstava — — — — —	144
a) Koeficijent obrta — — — — —	145
b) Trajanje obrta — — — — —	146
c) Analitički značaj brzine obrta — — — — —	147
4) Faktori od kojih zavisi visina obrtnih sredstava preduzeća — — — — —	148
5) Metodika utvrđivanja potreba u obrtnim sredstvima — — — — —	148
6) Uticaj obrta na obim angažovanih sredstava i rentabilnost — — — — —	152
7) Ekonomija obrtnih sredstava — — — — —	156
a) Smanjenje zaliha reprodukcionog materijala — — — — —	157
b) Skraćenje proizvodnog ciklusa — — — — —	158
c) Skraćenje vremena prometa — — — — —	159
IV. SREDSTVA REZERVNOG FONDA — — — — —	160
V. SREDSTVA FONDA ZAJEDNIČKE POTROŠNJE — — — — —	161

Četvrti deo

TROŠKOVI PRIVREDNIH ORGANIZACIJA

I. POJAM, ZNAČAJ I PODELA TROŠKOVA — — — — —	163
1) Troškovi i ekonomija — — — — —	163
2) Pojam troškova — — — — —	164
3) Podela troškova — — — — —	166
II. SNIŽENJE TROŠKOVA — FAKTOR POVEĆANJA EKO- NOMIČNOSTI — — — — —	163
1) Značaj sniženja troškova — — — — —	168
2) Uloga pojedinih članova kolektiva u sniženju troškova — — — — —	169
3) Troškovi osnovnih sredstava i njihovo sniženje — — — — —	171
4) Troškovi materijala i njihovo sniženje — — — — —	173
5) Troškovi rada i njihovo sniženje — — — — —	175
III. TROŠKOVI SA STANOVIŠTA OBRAČUNA — — — — —	176
1) Pojedinačni (direktni) troškovi — — — — —	176
2) Opšti (indirektni) troškovi — — — — —	177
a) Opšti troškovi izrade (pogonska režija) — — — — —	179
b) Opšti troškovi uprave i prodaje (upravno-prodajna režija) — — — — —	180
3) Mesta i nosioci troškova — — — — —	181
4) Obračun troškova (kalkulacija) — — — — —	182
a) Pojam, smisao i šema kalkulacije — — — — —	182
b) Vrste kalkulacija — — — — —	186
c) Metode izrade kalkulacije — — — — —	187
IV. TROŠKOVI I DINAMIKA PROIZVODNJE — — — — —	194
1) Kapacitet preduzeća i troškovi — — — — —	194
2) Fiksni i proporcionalni karakter elementarnih troškovi — — — — —	196
a) Fiksni (stalni) troškovi — — — — —	197
aa) Karakteristike fiksnih troškova — — — — —	197
ab) Apsolutno i relativno fikсни troškovi — — — — —	202

	Strana
b) Proporcionalni troškovi — — — — —	206
3) Degresija i progresija ukupnih troškova — — — — —	210
a) Degresivni troškovi — — — — —	210
b) Progresivni troškovi — — — — —	217
c) Zone dinamike troškova — — — — —	220
d) Rentabilnost sa gledišta troškova i zaposlenosti — — — — —	223
da) Mrtva tačka rentabiliteta i granica rentabiliteta — — — — —	223
db) Izračunavanje mrtve tačke rentabiliteta — — — — —	228
4) Primena teorije troškova u formiranju poslovne politike preduzeća — — — — —	232
a) Izgradnja, rekonstrukcija i proširenje proizvodnih kapaciteta — — — — —	233
b) Korišćenje postojećih kapaciteta — — — — —	235
ba) Poslovna politika u zoni degresije troškova — — — — —	236
bb) Poslovna politika u zoni progresije troškova — — — — —	237
5) Granični troškovi i politika prodajnih cena — — — — —	238
a) Prodajne cene i prosečni troškovi — — — — —	238
b) Pojam graničnih troškova — — — — —	239
c) Granični troškovi kao donja granica prodajnih cena — — — — —	241
d) Ostali slučajevi primene graničnih troškova u poslovnoj politici — — — — —	244
V. TROŠKOVI TRGOVINE — — — — —	245
1) Pojam i sadržina troškova trgovine — — — — —	245
2) Klasifikacija troškova trgovine — — — — —	246
a) Osnovne vrste troškova trgovine — — — — —	246
aa) Troškovi rada u trgovini — — — — —	247
ab) Troškovi sredstava za rad u trgovini — — — — —	247
ac) Materijalni troškovi trgovine — — — — —	249
b) Pojedinačni i opšti troškovi trgovine — — — — —	250
c) Fiksni i proporcionalni troškovi trgovine — — — — —	251
3) Razlika u ceni kao izvor za pokriće troškova trgovine — — — — —	

Peti deo

RASPODELA I NAGRAĐIVANJE RADA U PREDUZEĆU

I. TEORIJSKI OSNOVI RASPODELE — — — — —	255
1) Zavisnost raspodele od obima proizvodnje i tipa produkci- onih odnosa — — — — —	255
2) Raspodela u kapitalizmu — — — — —	256
3) Principi raspodele društvenog proizvoda u socijalizmu — — — — —	259
II. RASPODELA KAO FAKTOR STIMULACIJE — — — — —	259
1) Značaj i intenzitet materijalne stimulacije — — — — —	261
2) Socijalistički princip raspodele prema radu — — — — —	261
a) Stimulativni karakter raspodele prema radu — — — — —	262
b) Raspodela prema radu u našoj privredi — — — — —	263
3) Odnosi u ličnim dohocima na startu (rasponi) — — — — —	265
4) Osnovi i merila za ocenu radnog doprinosa — — — — —	267
III. INSTITUCIONALNI OKVIRI RASPODELE U SFRJ — — — — —	267
1) Polazne osnove sistema raspodele u našoj zemlji — — — — —	270
2) Ukupan prihod u raspodeli — — — — —	

a) Ekonomski smisao raspodele u okviru ostvarenog prihoda — — — — —	270
b) Formiranje ukupnog prihoda — — — — —	271
c) Elementi raspodele ukupnog prihoda — — — — —	272
3) Dohodak kao deo ukupnog prihoda — — — — —	274
a) Izdvajanje dohotka iz ukupnog prihoda — — — — —	274
b) Namena i trošenje dohotka — — — — —	275
c) Dobitak i gubitak — — — — —	276
4) Pravilnici o raspodeli — — — — —	278
5) Doprinosi na lične dohotke — — — — —	279
IV. PROBLEMI STVARANJA I RASPODELE DOHOTKA — — —	281
1) Faktori od kojih zavisi dohodak — — — — —	281
2) Predmet i etape raspodele dohotka — — — — —	283
3) Principi raspodele dohotka — — — — —	284
4) Postupak i metodi raspodele dohotka — — — — —	286
V. RADNE (EKONOMSKE) JEDINICE — — — — —	290
1) Pojam i značaj radnih jedinica — — — — —	290
2) Vrste i organizacija radnih jedinica — — — — —	292
3) Raspodela na radne jedinice — — — — —	294
4) Odnosi između delova preduzeća u praksi — — — — —	298
VI. RASPODELA NA ČLANOVE RADNE ZAJEDNICE — — —	301
1) Karakteristike raspodele u prvoj fazi radničkog samoupravljanja — — — — —	301
2) Raspodela umesto plaćanja — bitna karakteristika postojećeg sistema — — — — —	302
3) Osnovi i merila u pravilniku o raspodeli ličnih dohodaka — — — — —	303
VII. OSNOVNI OBLICI NAGRAĐIVANJA I STIMULACIJE RADA — — — — —	306
1) Predradnje od kojih zavisi efikasnost pojedinih osnova i merila za nagrađivanje i raspodelu — — — — —	306
2) Nagrađivanje po vremenu — — — — —	308
3) Norma kao oblik i merilo za nagrađivanje po učinku — — — — —	310
a) Radna norma kao faktor stimulacije — — — — —	310
b) Vremenske i količinske norme — — — — —	311
c) Pojedinačne i grupne norme — — — — —	312
d) Iskustvene, statističke i tehničke norme — — — — —	313
e) Izračunavanje izvršenja radnih normi — — — — —	314
f) Revizija radnih normi — — — — —	315
g) Problemi u vezi sa nagrađivanjem po normi — — — — —	316
4) Akord kao oblik i merilo nagrađivanja po učinku — — — — —	318
5) Premije kao oblik nagrađivanja za posebne učinke — — — — —	321
a) Mesto premija u sistemu raspodele — — — — —	321
b) Pojam i vrsta premija — — — — —	322
c) Korisnici premija — — — — —	323
d) Osnovi za premiranje — — — — —	324
VIII. JEDINICA PROIZVODA KAO OBLIK FORMIRANJA I RASPODELE LIČNIH DOHODAKA — — — — —	329
1) Istorijat nagrađivanja po jedinici proizvoda — — — — —	329
2) Preduslov za uvođenje raspodele po jedinici proizvoda — — — — —	330

3) Formiranje i raspodela ličnih dohodaka na bazi jedinice proizvoda — — — — —	331
4) Efikasnost jedinice proizvoda sa gledišta stimulacije — — — — —	333
IX. ANALITIČKA PROCENA RADNIH MESTA I ODREĐIVANJE ODNOSA U LIČNIM DOHOCIMA NA STARTU — — — — —	335
1) Pojam i smisao analitičke procene — — — — —	335
2) Jedinstveni sistem analitičke procene radnih mesta — — — — —	336
3) Sistem analitičke procene radnih mesta u preduzećima unutrašnje trgovine — — — — —	339
4) Faze analitičke procene radnih mesta — — — — —	340
5) Zahtevi ili kriteriji koji se boduju — — — — —	342
6) Stepni kao izraz intenzivnosti zahteva — — — — —	343
7) Sistemi analitičke procene odražavaju određenu politiku nagrađivanja rada — — — — —	344
8) Utvrđivanje odnosa između pojedinih radnih mesta (raspona) na bazi analitičke procene — — — — —	346
9) Raspodela sredstava za lične dohotke na bazi odnosa koji su utvrđeni analitičkom procenom — — — — —	349

Šesti deo

EKONOMIKA INVESTICIONE IZGRADNJE

I. POJAM INVESTICIJA — — — — —	353
II. VRSTE INVESTICIJA — — — — —	354
III. EKONOMSKI EFEKTI INVESTICIONIH ULAGANJA — — — — —	357
1) Ekonomsko naprezanje investitora — — — — —	357
2) Rekonstrukcija ili novogradnja — — — — —	358
3) Politika prioriteta i redosleda investicionih ulaganja preduzeća — — — — —	360
4) Ekonomija u pripremi i izvođenju investicija — — — — —	362
a) Vremenski faktori u investiranju — — — — —	362
b) Štednja na investicionim elementima, cene radova i sl. — — — — —	364
c) Izbor opreme i izvođača radova — — — — —	364
IV. USKLADIVANJE INVESTICIONE IZGRADNJE SA POTREBAMA TRŽIŠTA — — — — —	366
V. VELIČINA KAPACITETA NOVE INVESTICIJE — — — — —	367
1) Pojam i značaj veličine kapaciteta — — — — —	367
2) Od čega zavisi veličina kapaciteta — — — — —	368
3) Optimalna veličina kapaciteta — — — — —	369
IV. LOKACIJA NOVIH PRIVREDNIH OBJEKATA — — — — —	372
1) Pojam i značaj lokacije — — — — —	372
2) Izbor lokacije novih investicija — — — — —	372
3) Orijentacija novih kapaciteta ka izvorima sirovina — — — — —	373
4) Orijentacija izgradnje novih kapaciteta ka tržištu i gradskim centrima — — — — —	375
5) Radna snaga kao kriterij za izbor lokacije — — — — —	376
6) Komunikacije kao kriterij za izbor lokacije — — — — —	377
7) Razvoj nerazvijenih rejona kao kriterij za izbor lokacije — — — — —	378
VII. FINANSIRANJE INVESTICIJA — — — — —	379
LITERATURA — — — — —	383